

2. Buttrick R. The project workout: the ultimate handbook of project and programme management / R. Buttrick. – FT Prentice Hall, 2009. – 560 p.

УДК 336.713

Новікова Л.Ф.,

*к.е.н., доцент кафедри грошового обігу і кредиту
Університету митної справи та фінансів,*

Кошляк Є.В.,

Магістрант Університету митної справи та фінансів

Застосування інтегрального таксономічного показника для оцінки ефективності системи антикризового фінансового менеджменту у банку

Оцінка ефективності реалізації системи антикризового фінансового менеджменту посідає одне із головних місць у діяльності суб'єкта антикризового управління. Для визначення ефективності антикризового управління банківською установою застосовуються різні показники, які відображають складність і різноманітність процесів управління банком, багато факторів, що впливають на ефективність. Проте вони не дозволяють отримати всеохоплюючу характеристику, яка б дозволила дати однозначну оцінку щодо його ефективності. У зв'язку з цим виникає об'єктивна необхідність застосування інтегральної оцінки, побудови узагальнюючого показника, який би дав змогу цілісно, всебічно та об'єктивно оцінити ефективність антикризового управління банком. Одним із можливих підходів є використання інтегрального таксономічного показника (ІТП).

Для обґрунтування вибору показників, що найбільш характеризують результати розробки та реалізації дій з антикризового управління банківською установою, було проведено теоретичний аналіз підходів щодо вимірювання ефективності антикризового управління банком [1-4]. За його результатами було відібрано такі коефіцієнти: надійності, «фінансового важелю», участі власного капіталу у формуванні активів - достатності капіталу, захищеності власного

капіталу, захищеності дохідних активів, мультиплікатора капіталу; активності залучення ресурсів, активності залучення міжбанківських кредитів; поточної ліквідності, загальної ліквідності зобов'язань банку; чистий спред, окупність витрат доходами, «мертва точка» прибутковості банку, рентабельність активів.

Процес інтегральної оцінки ефективності антикризового управління банком складається з ряду послідовних етапів, а саме:

1. Формування вимог до побудови ІТП.
2. Вибір та оцінка часткових показників, які формують ІТП.
3. Стандартизація середніх значень часткових показників.
4. Диференціація часткових показників на стимулятори і дестимулятори та формування вектор-еталона.
5. Визначення відстані між окремими спостереженнями та вектор-еталоном.
6. Розрахунок ІТП оціни ефективності антикризового управління банком.

Об'єктом оцінювання ефективності антикризового управління обрано ПАТ КБ "Приватбанк" - лідера вітчизняного ринку банківських послуг, який включений до I групи банків за розміром активів за класифікацією НБУ та має частку іноземного капіталу в уставному фонді. Вихідними даними для оцінки ефективності антикризових дій є 14 показників, які характеризують фінансовий стан банку протягом II кв. 2014 р. - III кв. 2015 р. Значення ІТП для ПАТ КБ "ПриватБанк" за 6 періодів представлено на рис. 1.

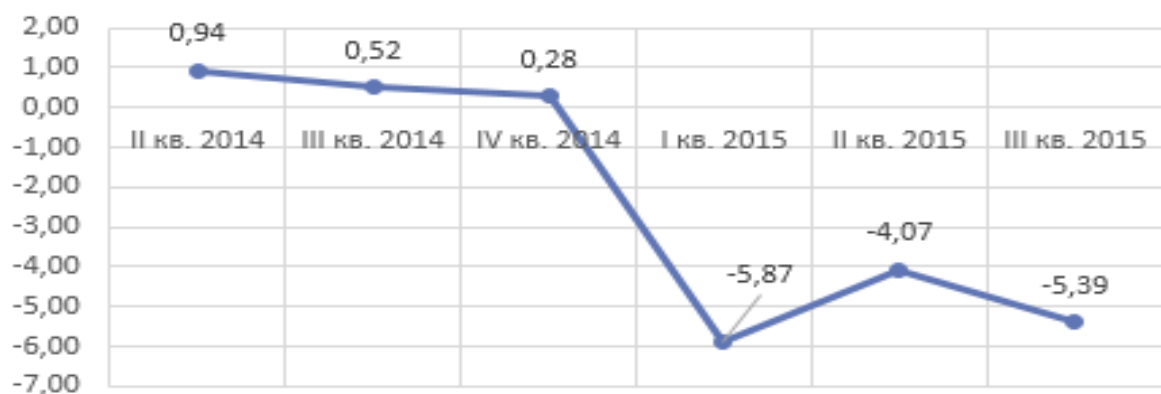

Рис. 1. Графічне представлення значень ІТП оцінки ефективності системи антикризового управління за 6 періодів функціонування ПАТ КБ «Приватбанк»

Чим ближче значення до 1, тим краще становище банку. Як видно з результатів розрахунку, становище банку суттєво погіршилося на початку 2015 року і протягом 3 кварталів 2015 року трималося у межах [-4;-6]. Коефіцієнт рентабельності активів завдав найбільшого негативного впливу за результуюче значення показника, так як приймав значення менші за 0,5%.

Проте такий підхід до оцінки ефективності антикризового управління банком має декілька недоліків. Перший з них проявляється у тому, що фінанси не вичерпують багатоманітність усіх процесів, що відбуваються в діяльності банку та не дають характеристики всіх її результатів. Другим недоліком є використання ретроспективних даних. Тобто, часткові коефіцієнти розраховуються на основі звітності, яка відображає минулий стан речей. Третім недоліком є неврахування зовнішніх чинників впливу на діяльність банку, таких як рівень оподаткування, відношення впливових політичних діячів до банку в цілому і лобювання його інтересів, курс валюти у країні, рівень довіри населення до банку, становище банку у банківській системі (пануюче, аутсайдерське і т.д.), підтримка НБУ та інше.

Список використаних джерел:

1. Рац О.М. Інтегральна оцінка ефективності антикризового управління банком / О.М. Рац // Проблеми економіки. - 2013. - № 4. - С. 361-367.
2. Пономаренко В.С. Аналіз даних у дослідженнях соціально-економічних систем: монографія / В.С. Пономаренко, Л.М. Малярець. – Х.: ВД "ІНЖЕК", 2009. – 430 с.
3. Давиденко Д.О. Використання метода таксономії для аналізу фінансової безпеки банку / Д.О. Давиденко // [Електронний ресурс]. – Режим доступу:http://www.rusnauka.com/14_ENXXI_2012/Economics/1_110616.doc.htm. – Назва з екрану.
4. Тридід О.М. Концептуальні засади формування організаційно-економічного механізму антикризового управління банком [Текст] / О. М. Тридід, В.Я. Вовк // Фінанси України. – 2009. – № 1. – С. 98–106.